

Uit het Groninger Molenarchief

Tekst: Frank Houwaard

Beeld: archief

Molenmaker Bremer en de Bombay

In het Groninger Molenarchief bevindt zich een aantal dozen afkomstig van het bekende molenmakersbedrijf Bremer. Daarin zitten allerlei aantekeningen, correspondentie en tekeningen van deze molenmakerij. Een van de vele bouwtekeningen is die van de molen van de polder Bombay ('bombaai') bij Doezum in het Westerkwartier.

Deze poldermolen is in 1878 hier gebouwd, maar stond voor die tijd in Zuid-Holland als molen van de Zuidplaspolder, gebouwd rond 1840. Deze achtergrond verklaart de voor Groningen afwijkende uitvoering als schepradmolen. De molen heeft niet lang op windkracht gedraaid, na roedebrek in 1931 werd de molen onttakeld en sindsdien staat hij als molenromp in het open landschap. De bemaling van de polder gebeurde voortaan uitsluitend op motorkracht.

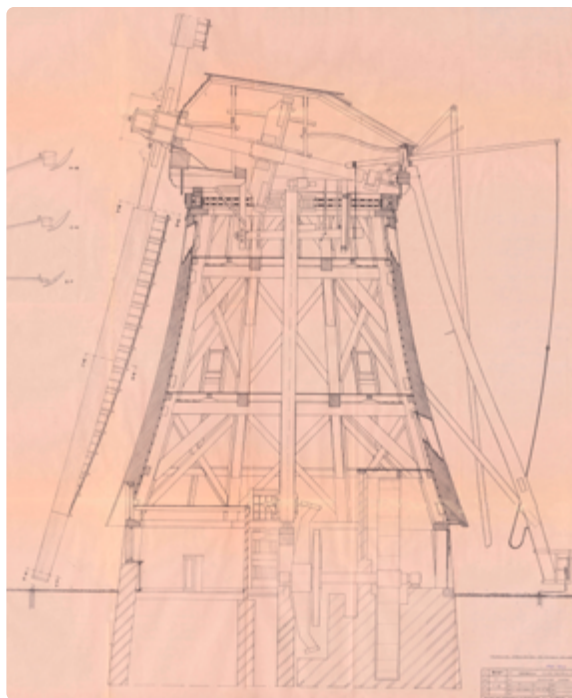
In de jaren 1970 is er op initiatief van de Vereniging Vrienden van de Groninger Molens werk gemaakt van herstel van de molen. Een commissie met onder andere oud-molenmaker Chris Bremer, vrienden-bestuurslid Binne Jongsma en architect Pieter L. de Vrieze, werkte de plannen uit. Dit resulteerde onder andere in de hier afgebeelde tekening en een compleet uitgeschreven begroting van ruim 800.000 gulden. Helaas zijn de plannen uiteindelijk niet uitgevoerd, ondanks aanvankelijk welwillende medewerking van de provincie en andere instanties, vermoedelijk omdat de financiering toch een probleem werd.

Bijzonder is dat de molen ten tijde van dit project geen erkend monument was, maar in 1990 door de Rijksdienst voor de Monumentenzorg alsnog als beschermd monument werd aangewezen, met

als argumenten 'het uniek gietijzeren scheprad', 'de betekenis voor de geschiedenis van de Groninger polderbemaling' en 'de mooie ligging in het open landschap'.

De molen staat er nu dus nog steeds als romp - hij ging over in particuliere handen en is in 1998 compleet gerenoveerd en verbouwd tot woning. De vraag is of de waarde als cultuurhistorisch monument hiermee voldoende behouden is...

Informatie over de Bombay is te vinden op de volgende plaatsen: [Groninger Archieven](#), [Molendatabase](#), [Groninger Molens](#), [De Hollandsche Molen](#), [Allemolens](#), [Waterschap Bombay](#).

Meer afbeeldingen op pagina 28 →

Instructeurs

De provincie Groningen is een instructiemolen rijker en wel korenmolen Hunsingo in Onderdendam. Jan van Rijswijk was jarenlang vakmole-naar-instructeur binnen de afdeling Zuid-Holland op de Bonrepasmolen in Vlist waar hij bijna 50 jaar heeft gewoond. Jan heeft aangegeven na zijn verhuizing naar Oude Pekela enkele jaren geleden ook in het Groningse zijn kennis en vaardigheden, eveneens vanuit zijn achtergrond als molenmaker, graag over te willen dragen.

Toelatingsexamens

In juni zijn op de Germania in Thesinge en De Korenschoof in Noordlaren toelatingsexamens gehouden door de afdeling. Alle vijf de kandidaten zijn geslaagd en zullen komend najaar hun landelijke examen afleggen voor de examencommissie van De Hollandsche Molen. Veel succes gewenst!